



ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

Λ. Μεσογείων 56, Αμπελόκηποι, 115 27 Αθήνα, info@ellak.gr, Τηλ: 210 7474271, Fax: 210 7474252

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2013
Αρ. Πρωτ. 188/ΘΚ

Προς: Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Θέμα: Ανοιχτά Δεδομένα στη Δημόσια Διοίκηση

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΕΕΛ/ΛΑΚ, www.eellak.gr) ιδρύθηκε το 2008, αποτελείται από 29 Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικά Ιδρύματα και κοινωνικές φορείς, και είναι εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην προώθηση, ανάπτυξη και χρήση του **Ελεύθερου Λογισμικού**, του **Ανοιχτού Περιεχομένου** και των **Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής (open hardware)** στην εκπαίδευση, το δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ, συνεργάζεται με τα **Creative Commons** (<http://wiki.creativecommons.org/Greece>), είναι ιδρυτικό μέλος του **COMMUNIA ASSOCIATION** (<http://www.communia-association.org/>) και του **FAB LAB ATHENS** (<http://fablabathens.gr/>) και μέλος του **Open Government Partnership (OGP) Network** (<http://www.opengovpartnership.org/ogp-network>).

Στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων μας, επικοινωνούμε μαζί σας σχετικά με το θέμα των ανοιχτών δεδομένων στη Δημόσια Διοίκηση. Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει προσπάθεια να καταστεί η Διοίκηση πιο ανοιχτή, **με μεγαλύτερη έμφαση στην παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη και την επιχείρηση και τη διάθεση δημοσίων δεδομένων ανοικτών προς όλους.**

Τα ανοιχτά δεδομένα έχουν ως βασικούς στόχους τη συνεισφορά στη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής πληροφοριακής αγοράς, τη δημιουργία νέων υπηρεσιών και συνακόλουθα περισσότερων θέσεων εργασίας. **Για το λόγο αυτό, το άνοιγμα των δεδομένων θα πρέπει να αποτελεί κεντρικό στόχο για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για τη χώρα μας.**

Η προσπάθεια αυτή ξεκινάει από την εφαρμογή της Οδηγίας για την Περαιτέρω Χρήση της Δημόσιας Πληροφορίας με τον Ν.3448/2006 και συνεχίζεται με τον Ν. 3979/2011 για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και τον Ν.3882/2010 για τα Γεωχωρικά Δεδομένα. Επιπλέον, η απόφαση ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989-1301/12.04.2012 που κύρωσε το Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Άρθρου 27 του Ν.3731/2008, καθώς και οι αποφάσεις της

Εθνικής Επιτροπής Γεωπληροφορίας, αλλά και οι πιο πρόσφατες κανονιστικές αποφάσεις για την εφαρμογή του Ν.3979/2011 για το ηλεκτρονικό αρχείο και την κοινοχρησία μεταξύ φορέων του Δημοσίου, καταδεικνύουν μια σαφή στροφή προς το ανοικτό και επαναχρησιμοποιήσιμο περιεχόμενο. **Παράλληλα με τα ανωτέρω, η Ελλάδα είναι μέλος του Open Government Partnership (OGP) με ρητές υποχρεώσεις ως προς το άνοιγμα των δεδομένων και την περαιτέρω χρήση αυτών για τη στήριξη τόσο της διαφάνειας, όσο και της βιώσιμης ανάπτυξης.**

Αυτή η πολιτική για τη διάθεση των δημοσίων δεδομένων είναι αντίστοιχη με πολιτικές για τα Ανοικτά Δεδομένα και την Ανοικτή Διακυβέρνηση τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και διεθνώς. **Επιπλέον, η πολιτική αυτή ακολουθεί την νέα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας** που έρχεται να επεκτείνει τόσο το πεδίο εφαρμογής όσο και το εύρος του ανοίγματος των δεδομένων της υπάρχουσας σχετικής Οδηγίας.

Η οικονομική ανάπτυξη στην εποχή της κοινωνίας της πληροφορίας εξαρτάται άμεσα από τα ανοικτά δεδομένα. Η Επίτροπος αρμόδια για τα θέματα του Ψηφιακού Θεματολογίου, Neelie Kroes, έχει παραλληλίσει το άνοιγμα των δεδομένων ως το άνοιγμα ενός χρυσωρυχείου (<http://blogs.ec.europa.eu/neelie-kroes/opendata/>) και το πετρέλαιο της ψηφιακής εποχής (<http://www.youtube.com/watch?v=9Jq4Qy1UeAE>). Το άνοιγμα των δεδομένων και η Οδηγία για την περαιτέρω χρήση της δημόσιας πληροφορίας, αποτελούν **βασικό άξονα του ψηφιακού θεματολογίου της Ευρώπης για το 2020.** Αντίστοιχους κανονισμούς εξέδωσε η κυβέρνηση Obama στις ΗΠΑ (<http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/memoranda/2013/m-13-13.pdf>) πριν από ένα μήνα, ενώ στις 15.05.13 εκδόθηκε ανεξάρτητη έρευνα στο Ηνωμένο Βασίλειο (<https://www.gov.uk/government/publications/shakespeare-review-of-public-sector-information>) που καλεί για μια **ακόμη πιο ανοικτή πολιτική δημοσίων δεδομένων.**

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΛ/ΛΑΚ έχει ξεκινήσει μία πρωτοβουλία δημιουργώντας ομάδες εργασίας για θέματα που αφορούν τα ανοικτά δεδομένα, την ανοικτή διακυβέρνηση (Open Governance), τις ανοιχτές άδειες κ.α. Για παράδειγμα, η **Ομάδα για την Ανοικτή Διακυβέρνηση** (<http://opengov.ellak.gr/>), η οποία έχει 80 μέλη από τον ακαδημαϊκό, δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, μελετά τις πρακτικές διακυβέρνησης στη χώρα μας μέσα από συστηματικές ανοικτές συναντήσεις. Παρακολουθεί την εφαρμογή της ανοικτής διακυβέρνησης σε διεθνές επίπεδο κάνοντας αναφορές για καλές πρακτικές, που είναι δυνατόν να μεταφερθούν στην ελληνική πραγματικότητα και προτείνει μέσα από μεθόδους διαβούλευσης και συνεργατικής συμμετοχής μια στοχευμένη στρατηγική, καθώς και δράσεις πολιτικής για την ανοικτή διακυβέρνηση. Συνολικά υπάρχουν 8 ομάδες εργασίας με περισσότερα από 200 μέλη που συνεργατικά παράγουν προτάσεις πολιτικής και λειτουργικές εφαρμογές. Αναλυτικές πληροφορίες για τις ομάδες υπάρχουν διαθέσιμες στη σχετική σελίδα (<http://goo.gl/86ZiL>) του wiki στο www.ellak.gr.

Μέσα από τις εργασίες των ομάδων, και ενώ τα ανοικτά δεδομένα εμφανίζονται ως βασικός παράγοντας βιώσιμης ανάπτυξης, διαφάνειας και συμμετοχής του πολίτη σε ουσιαστικές πλευρές της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, τους τελευταίους μήνες **παρατηρούμε μια δυστοκία της δημόσιας διοίκησης να εφαρμόσει τους νόμους** που έχουν ψηφιστεί ή τις κανονιστικές πράξεις που η ίδια η διοίκηση εκδίδει.

Είναι σαφές ότι ενώ το νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει εδώ και επτά χρόνια, το τελευταίο διάστημα γίνεται μια συστηματική προσπάθεια να επιστρέψουμε σε μια άλλη εποχή, αυτή της αδιαφάνειας και της κλειστότητας.

Με τις διατάξεις του Ν.3448/2006 είχε δημιουργηθεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων διαδικτυακή υπηρεσία η οποία επέτρεπε την αυτόματη λήψη βασικών στοιχείων φυσικών προσώπων που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα και νομικών προσώπων. Η υπηρεσία γνώρισε πολύ μεγάλη επιτυχία, καθώς επέτρεψε την αυτοματοποιημένη πραγματοποίηση ενός σημαντικού μέρους των ηλεκτρονικών συναλλαγών, χωρίς να εισάγονται χειροκίνητα στοιχεία, οδηγώντας σε εξοικονόμηση χρόνου και κόστους. Παράλληλα, **διευκολύνθηκε ο έλεγχος των πλαστών τιμολογίων, καθώς κατέστη δυνατή η διασταύρωση των βασικών στοιχείων των συναλλασσόμενων**

Εδώ και περίπου δύο μήνες, η υπηρεσία αυτή έπαψε να προσφέρεται σε πολίτες και επιχειρήσεις, δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα σε ολόκληρο τον κλάδο του ηλεκτρονικού εμπορίου. **Επίσημη εξήγηση για το ποιος και πώς διέκοψε μια τόσο χρήσιμη υπηρεσία ακόμη δεν έχει δοθεί.**

Αντίστοιχα, μη προσωπικά δεδομένα της συνταγογράφησης παραμένουν κλειστά, ενώ μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά στη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Επιπλέον, τα γεωχωρικά δεδομένα της Κτηματολόγιο ΑΕ δεν προσφέρονται με ανοικτές άδειες, όπως ο νόμος ορίζει, ο διαδικτυακός τόπος του Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων παραμένει συχνά ανενεργός, ενώ δεδομένα του κλάδου των Μεταφορών, όπως κίνησης και αυτοκινήτων, είναι κλειστά. Τέλος, γεωχωρικά δεδομένα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, απαραίτητα για τη δημιουργία εφαρμογών που αποτελούν βασικούς πυλώνες ανάπτυξης και νέων αγορών και μπορούν να ενισχύσουν τους κρίσιμους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού, εξακολουθούν να παραμένουν κλειστά.

Σε μια εποχή που υπάρχει, αφενός, γενικευμένη διεθνής συναίνεση σε σχέση με τη χρήση των ανοικτών δεδομένων ως βασικού μοχλού για την ανάπτυξη και τη διαφάνεια και, αφετέρου, υφίσταται, σε σημαντικό βαθμό, το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο για το άνοιγμα των δεδομένων, γινόμαστε μάρτυρες αλλεπάλληλων προσπαθειών κλεισίματος των δεδομένων και περιορισμών στην πρόσβαση.

Τα φαινόμενα αυτά δεν εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον, αντίθετα προάγουν τη διαφθορά και την παρανομία γιατί τα δημόσια δεδομένα τα αποκτούν όσοι έχουν μέσο ή μπορούν να χρηματίσουν υπαλλήλους που έχουν πρόσβαση.

Προσβλέπουμε στην παρέμβασή σας προκειμένου να εφαρμοστούν, επιτέλους, οι νόμοι. Προκειμένου να δοθούν στους πολίτες και τις επιχειρήσεις τα δεδομένα που αποτελούν, πλέον, το οξυγόνο για τη δημοκρατία και την οικονομία τον 21ο αιώνα.

Με εκτίμηση,
Ο πρόεδρος ΔΣ



Θεόδωρος Καρούνος